

Terezija Kusanović je, uz Ivicu Čikeša i zbor, najviše impresionirala

MATKO BILJAK

OPERA OBNOVLJENA PREMIJERA 'JUDITE' FRANE PARAČA U HNK SPLIT

I treći put solidno

PIŠE IGOR BREŠAN

Obožavam internet-sko novinarstvo! Nisam ni trebao u petak izlaziti po hladnoći na obnovljenu premijeru "Judite" Frane Parača do splitskog HNK. I to za vrijeme najveće rukometne euforije. Parać protiv Červara? Kakva je to premijera pred polupraznim gledalištem? Pa k tomu obnovljena, a premijera? Odlučite se! Zašto nismo ugostili Riječane?

Carićeva čudesna adaptacija Marulića, pa Maroevićevo dopisivanje u duhu začinjavaca prisilili su Parača da se počne baviti "Juditom". Nastajala je formalno-pravno 17 godina, cijeli jedan život, i na neki je način sublimat njegova opusa. Ona je koliko bitna za postanak, toliko i za opstanak skladatelja Parača i njegov odnos prema glazbenoj filozofiji. A ta jest asimilirala klasike avangarde, makar nikada nije rekla "ne" tonalitetu, onako kako

Drugi splitski, a treći hrvatski postav Paračeve 'Judite', uz angažman cijeloga tima, uspio je dolično donijeti operu koja u sebi ujedinjuje avangardno i tradicionalno

ga oni vole definirati.

Dapače, kod Parača je on ravnopravan svim ostalim parametrima. Zato se kritika mahom i izjašnjavala preko rezultante čije su komponente i suvremeno i tradicionalno. Kod Parača povjerujete u tu mogućnost prisilnih sloboda, u organizirani kaos i te aleatoričke situacije.

Poput one, recimo, u 6. slici "Judite". Parać je ipak ostavio dovoljno slobode (prevenstveno) zboru u motivičkom pogledu. Zašto je "kolebljiva" glazba Judite tako dobro sjela publici i kritici, baš u vrijeme kad se s operom ne zna što i gdje? I k tomu s pričom i arhaičkom stoljećima starom?

Možda je naslov pogodilo vrijeme? Stiže li upravo sa svjetskim nastojanjima da se avangarda približi i običnom čovjeku? Jer Paračeva partitura operira osjećajima, dramom, bavi se sudbinama, vraća sklad i kompoziciju na mjesto koje joj i pripada, a na koje je avangarda pomalo zaboravila pod alibi-

jem visokog intelektualizma. Parać je svjež skladatelj koji kroji od novog štofa i ne traži pomoć u citatima i njihovu reinterpretiranju, a recimo baš bi se na tu kartu, s takvim polazištem, mogao uloviti.

Dostatan pljesak

Sve ostalo je lakše shvatiti i, s dužnim poštovanjem autorskoj dogradnji i reprodukciji, čini se manje bitnim, ili je već iscizelirano pa bismo se veličanjem ponavljali. Slikar Matko Trebotić, ovdje scenograf, treba mu priznati, uz sve općepoznato, izgara za teatar i žao mi je da hladnoća nije imala razumijevanja za instalaciju "Juditin dom" i prateći happening ulijevanja ulja u kamenicu. Dirigentica iz Rijeke Nada Matošević pedantna je i točna, no u konkretnom, s puno sluha prema boljem zboru od onoga u matičnoj kući, koji zvukom traži dovoljno prostora i vremena, bez obzira na poneki minus.

Sugestivna i govoru po-

datna bolje od ostalih, Terezija Kusanović (Judita), te markantan i sceničan Ivica Čikeš (Oloferne, vojskovođa) koji naprosto ne može podbaciti, bili su posve dovoljni za pravu predstavu, makar ni na ostale ne treba gledati kao na ispomoć. Već iskustvo Tončija Banova (Vagav), Svete Matošića Komnenovića (Prvi svećenik) i Ante Ivića (Drugi svećenik) na pozornici stvara ozbiljniju sliku... Žana Marendić-Bučević (Abra) scenična... U ostatku su se našli Vinko Maroević (Ozija), neiskusni Božo Župić (Eliakim), pristojni gost Sergej Kiseljev (Akior) i Snježana Katić (Ruta). Ante Marinić je scenskim pokretom, rijetko hvaljenim, donio živost i životnost redateljskim zamislama Petra Selema, baš kao i fina oslikavanja svjetlom Zorana Mihanovića.

Pljesak je, na sreću, izdržao naklone publici. Judita je posebna među ženama, nisu baš sve heroine, koje su došle muškarca glave!